

OPPDAL KOMMUNES EIERSKAPSPOLITIKK

EIERSKAPSMELDING,
DEL 1 – 2018

Vedtatt i Kommunestyret 22.mars 2018 – sak 18/24

Innhold

1. Innledning	3
2. Omfanget av eierskapet	4
3. Selskapsformer	4
3.1 Kommunale foretak (KF).....	5
3.2 Vertskommunesamarbeid	6
3.3 Interkommunalt samarbeid (§ 27-selskap)	6
3.4 Interkommunale selskaper (IKS).....	7
3.5 Aksjeselskap (AS)	7
4. Eierskapspolitikk	8
4.1 Formålet med kommunal eierskapspolitikk	8
4.1.1 Finansielt motivert	8
4.1.2 Politisk motivert	8
4.1.3 Effektivisering av tjenesteproduksjon	8
4.1.4 Samfunnsøkonomisk motivert	9
4.1.5 Regionalpolitisk posisjon	9
4.2 Oppdal kommunes eierskapspolitikk	9
4.2.1 Prinsipper for eierstyring.....	9
4.2.1.1 Aktiv eierstyring.....	10
4.2.1.2 Effektiv virksomhetsstyring og internkontroll	11
4.2.1.3 Styre.....	11
4.2.1.4 Valg av styre	13
4.2.1.5 Godtgjøring til styret	13
4.2.1.6 Kommunen skal medvirke til å hindre kryssubsidiering mellom skjermet virksomhet og konkurranseutsatt virksomhet i kommunalt regi.....	13
4.2.1.7 Samfunnsansvar	14
4.2.2 Skille mellom kommunen som eier og som bestiller av tjenester	15
5. Eierskapsforvaltningen	15
5.1 Kommunestyret	15
5.2 Eierorganet	16
5.3 Eiermøter	17
5.4 Møter med selskapene utenom årsmøter/generalforsamling og eiermøter	17
5.5 Rådmannen	17
5.6 Kontrollutvalget.....	18

1. Innledning

Oppdal kommunes eiermelding er et redskap for kommunestyret for utøvelse av en målrettet, forutsigbar og langsiktig eierskapspolitikk. Eiermeldingen skal bidra til god politisk styring og kontroll samt gi rammene for hvordan kommunen skal utøve sitt eierskap.

Eierskapsmelding del 1 er overordnet og prinsipiell, og tydeliggjør kommunens eierskapspolitikk generelt. Eierkapsmelding del 2 inneholder eierstrategier for selskap kommunen har eierinteresser i spesielt. Eierstrategier skal blant annet etablere mål med eierskapet, utbytte og avkastningsforventninger, føringer for strategisk utvikling, og er således et viktig politisk verktøy. Videre etableres og utarbeides årlig eierberetning for kontroll og oppfølging.

Forventningene gitt i eierskapsmelding del 1 gjelder for alle selskaper Oppdal kommune har eierinteresser i. Dette omfatter heleide og deleide aksjeselskaper, kommunale foretak og interkommunale selskaper.

Gjennom eierskapsmeldingen etablerer kommunestyret eierskapsstyringen, herunder de overordnede prinsipper for kommunens forvaltning av sine eierposisjoner. Eiermeldingen legger videre rammeverket for oppfølging av selskapene.

2. Omfanget av eierskapet

Oppdal kommune har direkte eierskap i til sammen 19 aksjeselskap (AS) og interkommunale selskap (IKS).

Kommunen har to kommunale foretak (KF)¹. Oppdal kommune har videre egenkapitalinnskudd i KLP. Kommunen har ikke eierskap gjennom aksjefond eller stiftelser.

Tabell 1: Omfang av Oppdal kommunes eierskap. Tall per 31.12.2016

1	2	3	4	5	6	7	Eiermåsettinger					
							8	9	10	11	12	13
Navn	Selskaps- type	Årsmelding 2016	Eierand	Bokført verdi 31.12.17	Vår ideelle andel av egenkapit	Egenkapital 31.12.16	Politisk verkt	Tjeneste- yting	Finansi-	Samfunns- økonomi	Regional- politisk	Ann
AL Biblioteksentralen	AL	http://www.oppdal.kommune.no	0,20 %	1 500	475 080	237 540 000						x
Vekst Oppdal AS	AS	Ja	100,00 %	6 000 000	18 116 000	18 116 000				x		
TrønderEnergi AS	AS	https://tronderenergi.no	2,92 %	3 320 000	112 128 000	3 840 000 000	x		x			
Rosenvik AS	AS	https://rosenvik.no	30,43 %	400 500	8 592 653	28 237 439				x		
Oppdal Everk AS	AS	Ja	100,00 %	58 665 000	58 665 000	58 665 000			x		x	
Midnorsk fly- luftsporsenter AS	AS	Ja	10,85 %	20 000	1 042 978	9 610 046					x	x
Kommunekraft AS	AS	http://kommunekraft.no	0,31 %	1 000	6 060	1 954 712						x
Mediehuset OPP AS	AS	Ja	0,08 %	3 000	1 913	2 391 365	x					x
Trøndelag Reiseliv AS	AS	Ja	0,94 %	15 000	24 985	2 658 000	x					x
Vitnett AS	AS	Ja	100,00 %	3 086 000	9 582 233	9 582 233					x	
Oppdal næringshus AS	AS	Ja	100,00 %	4 858 000	6 001 485	6 001 485					x	
Nasjonalparken næringshage AS	AS	Ja	15,30 %	110 000	282 132	1 844 000		x				
Norsk bane AS	AS	Ja	0,49 %	55 000	637	130 032	x					
				76 535 000	214 919 156	4 216 730 312						
Revisjon Fjell IKS	IKS	Ja	25,85 %	129 270	212 650	822 632		x				
Kontrollutvalg Fjell IKS	IKS	http://kontrollutvalg.fjell.no	25,85 %	51 708	91 158	352 642		x				
Trøndelag brann- og redningstjeneste	IKS	http://www.trondelagbrann.no	3,06 %	0	2 046 249	66 870 882		x				
Nordmøre interkommunal renovasjon (IKS)	IKS	Ja	11,00 %	0	504 604	4 587 312		x				
Interkommunalt arkiv Trøndelag IKS	IKS	Ja	2,31 %	0	103 792	4 493 156						x
Midt-Norge 110-sentral IKS	IKS	Ja	2,18 %	0	-58 773	-2 696 000						
Plankontoret	§27	Ja	33,30 %	0	1 728 603	5 191 000		x				
Oppdal kulturhus KF	KF	Ja	100,00 %		1 547 489	1 547 489		x				
Oppdal Distriktsmedisinske senter KF	KF		100,00 %	30 000	1 301 000	1 301 000	x					x
Egenkapitalinnskudd KLP	Annet			13 028 018								
Stiftelsen iNasjonalparker	Stiftelse	Ikke utarbeid	8,00 %	60 950				x				
Anker STI (Yrkeskolens hybelhus)	Stiftelse	Nei		25 000		210 640 000						x
Snøhetta utvikling		Ja	33,33 %	-				x				
				13 324 946	7 476 773	293 110 113						

3. Selskapsformer

I de tilfeller selskapsdannelse er aktuelt, står kommunen i prinsippet fritt til selv å velge selskapsform. Ved vurderingen av hvilken selskapsform som er mest formålstjenlig, vil flere tema være aktuelle. Som et minimum bør følgende vurderes:

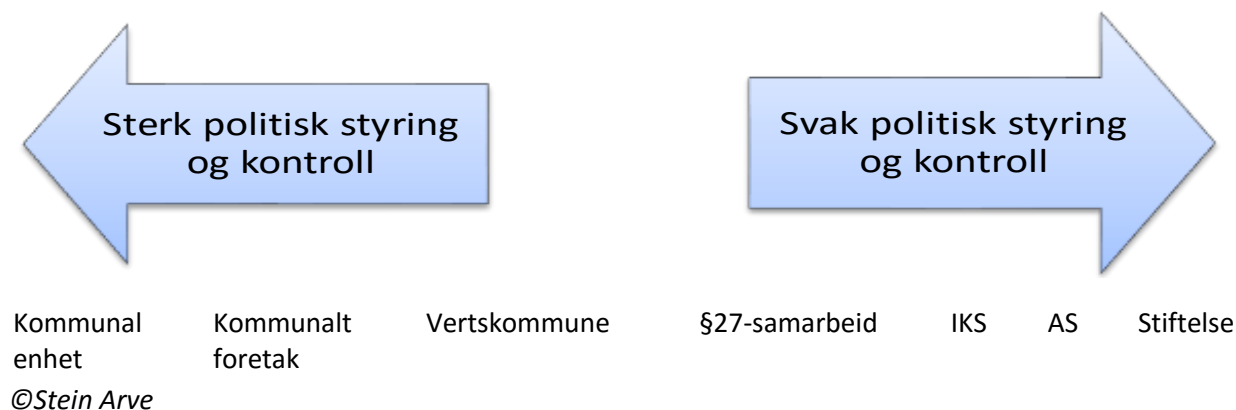
- Muligheten for politisk styring
- Økonomisk ansvar og risiko for kommunen
- Selskapets frihet og fleksibilitet
- Juridisk status (forvaltningslov, offentlighetslov, anskaffelsesregler, MVA- og skattelov)

¹ Kommunestyre har vedtatt å avvile ODMS KF

Eierskapsmelding for Oppdal kommune – del 1

Muligheten for styring og kontroll kan illustreres slik:

3.1 Kommunale foretak (KF)

Kommunale foretak er en del av kommunen som rettssubjekt, og er underlagt kommunestyret som øverste myndighet. Gjennom vedtektenes formålsbestemmelser fastsetter kommunestyret den virksomheten som foretaket skal drive og den ytre rammen for styrets myndighet. Kommunestyret kan gjennom vedtektene, eller andre typer vedtak, gi bindende pålegg for foretaket. Rådmannen har begrenset tilsynsmyndighet over for foretakene.

Reglene om kommunale foretak tar særlig sikte på å gi et alternativ for mer selvstendig organisering av kommunale oppgaver. Organisasjonsformen benyttes som regel når både forretningsmessige og samfunnsmessige hensyn skal ivaretas. Det er imidlertid ikke begrensninger i selve loven med hensyn til hvilke oppgaver kommunen kan legge inn i et kommunalt foretak.

Foretaket skal ha vedtekter som angir foretakets formål. I vedtektene kan det fastsettes at styrets vedtak i nærmere angitte saker må være godkjent av kommunestyret selv for å være bindende for kommunen.

Foretaket skal ledes av et styre med alminnelig myndighet til å treffe avgjørelser i foretakets saker. Dersom ikke annet er bestemt, er det kommunestyret selv som velger styremedlemmer. [Etter kommunelovens § 69](#) kan styrets selvstendige myndighet begrenses ved vedtektsbestemmelser som fastsetter at nærmere angitte saker må være godkjent av kommunestyret for å være bindende for kommunen.

Styret i foretaket ansetter daglig leder. Daglig leder står i et direkte underordnings- og ansvarsforhold til styret, og har ansvaret for foretakets daglige drift.

Et kommunalt foretak er underlagt kommunestyrets budsjettmyndighet. Dette betyr at kommunens budsjett setter rammer for foretakets virksomhet, og styret er bundet av kommunens budsjett. Foretakets forpliktelser er kommunens forpliktelser, og kommunen er kontraktspart i de avtaler som foretaket inngår.

Kommunestyrets styrings- og kontrollmuligheter er mer omfattende enn i selvstendige selskaper. Forskriften til Kommuneloven gir regler om årsbudsjett og økonomiplan og krav til årsregnskap og årsberetning. Kontrollutvalget skal behandle regnskap og årsberetning før disse går til kommunestyret. Kommunale foretak har en selvstendig stilling i forhold til kommunens administrasjon. Rådmannen har ikke instruksjonsmyndighet overfor daglig leder, men derimot en kontrollfunksjon. Som en del av dette kan rådmannen instruere daglig leder om å utsette

Eierskapsmelding for Oppdal kommune – del 1

iverksettingen av en sak til den har blitt behandlet av kommunestyret. Rådmannen skal i slike saker legge frem sin vurdering og innstilling til kommunestyret.

3.2 Vertskommunesamarbeid

Vertskommuneløsninger er hjemlet i [kommunelovens § 28](#). Modellen er utviklet for samarbeid mellom kommuner på områder av forvaltningsmessig karakter, og har som mål å legge til rette for samarbeid om kommunens lovpålagte kjerneområder. Organiseringen har to varianter:

- Administrativt vertskommunesamarbeid (§ 28b)
- Vertskommune med en felles folkevalgt nemnd (§ 28c)

På områder hvor beslutninger er av prinsipiell betydning med stor grad av skjønnsutøvelse skal modellen med felles folkevalgt nemnd benyttes. Denne nemnda har da ansvaret for at oppgavene blir løst innenfor rammen av delegasjon fra deltakerkommunene, som blir regulert gjennom en avtale. Kommunestyrene skal delegere samme type kompetanse til nemnda. Nemnda kan igjen delegere myndighet til vertskommunens administrasjon til å treffe vedtak i enkeltsaker eller type saker som ikke er av prinsipiell betydning. Folkevalgte organ i vertskommunen har ikke instruksjons- eller omgjøringsmyndighet på avtalens virkeområde, men en samarbeidskommune kan gi vertskommunen instruks om utøvelsen av den delegerte myndigheten i saker som gjelder alene for samarbeidskommunen eller berørte innbyggere.

Tilsvarende skal den administrative modellen benyttes på områder der det vurderes at løpende beslutninger ikke er av prinsipiell betydning. Her delegeres ansvar for oppgavene direkte fra administrasjonen i deltakerkommunen til administrasjonen i vertskommunen.

I et vertskommunesamarbeid skal det opprettes en samarbeidsavtale. Avtalen skal vedtas av kommunestyret selv. Avtalen skal som minimum inneholde følgende:

- Deltakere og hvilken kommune som er vertskommune
- Hvilke oppgaver og avgjørelsesmyndighet som legges til vertskommunen
- Tidspunktet for overføring av oppgaver og avgjørelsesmyndighet
- Underretning til deltakerne om vedtak som treffes i vertskommunen
- Det økonomiske oppgjøret mellom deltakerkommunene og vertskommunen
- Nærmere regler om utreden og avvikling av samarbeidet

I avtale om vertskommunesamarbeid med felles nemnd skal avtalen også inneholde bestemmelser om antall representanter i nemnda fra den enkelte deltaker.

Det er vertskommunen som er arbeidsgiver for oppgavene som er lagt til vertskommunen både for modellen med og uten nemnd. Et samarbeid vil som oftest medføre at vertskommunen får økt behov for arbeidskraft. Som oftest vil arbeidsmiljølovens bestemmelser om virksomhetsoverdragelse komme til anvendelse, slik at vertskommunen har plikt til å ansette personale fra deltakerkommunene.

3.3 Interkommunalt samarbeid (§ 27-selskap)

[§ 27 i kommuneloven](#) har regler om samarbeidsavtaler mellom kommuner og/eller fylkeskommuner når samarbeidet er organisert med eget styre. Gjennom vedtektene kan et interkommunalt samarbeid gis ansvar og myndighet slik at det er et eget rettssubjekt, men dette er ikke noe krav.

Eierskapsmelding for Oppdal kommune – del 1

Samarbeidsformen er utformet med tanke på driftsmessig og administrativ samarbeid, og offentlig myndighetsutøvelse kan ikke være omfattet.

Styret for interkommunalt samarbeid må tildeles en viss selvstendig avgjørelsesmyndighet, men den må være begrenset til avgjørelser som angår virksomhetens drift og organisering. Styrets rolle i forhold til samarbeidskommunene må utformes i vedtektene. Et interkommunalt samarbeid er underlagt forvaltningslovens regler om saksbehandling, inhabilitet, taushetsplikt osv.

Kommunestyret gjør selv vedtak om opprettelse av styre. Det interkommunale styret kan bare kunne handle på vegne av deltakerne i medhold av fullmakter fra kommunestyret.

Vedtektene skal inneholde bestemmelser om formål, hvor vidt deltakerkommunene skal gjøre innskudd, og hvor vidt styret har myndighet til å ta opp lån eller på annen måte pådra deltakerne økonomiske forpliktelser. Bestemmelser om eierstyring kan innarbeides i vedtektene, for eksempel om at enkelte typer saker skal legges frem for deltakerkommunene før styret fatter vedtak i saken.

3.4 Interkommunale selskaper (IKS)

Kommunesamarbeid kan organiseres etter [loven om interkommunale selskaper](#). Et IKS er et eget rettssubjekt, som både rettslig og økonomisk er skilt fra deltakerkommunene. Selskapet har følgelig sin egen formue og sine egne inntekter, og svarer selv for sine forpliktelser. Det er selskapet selv som inngår og er part i avtaler.

Det er bare kommuner og fylkeskommuner som kan være deltakere i et IKS. Det skal opprettes en selskapsavtale, som blant annet angir selskapets formål, deltakere, den enkelte deltakers eierandel i selskapet, antall styremedlemmer og antall medlemmer i representantskapet.

Selskapet skal ha et representantskap hvor samtlige deltakere er representert med minst en deltaker. Representantskapet oppnevnes av deltakernes kommunestyre, og er selskapets øverste organ. Kommunestyret har instruksjonsmyndighet over for egne representanter. Representantskapet vedtar selskapets budsjett, men dersom budsjettet forutsetter tilskudd fra deltakerne, er ikke vedtaket endelig før budsjettet er behandlet etter kommunelovens regler.

Styret velges av representantskapet. Styret har ansvaret for at selskapet drives i samsvar med selskapets formål, selskapsavtalen, årsbudsjettet og andre rammer som blir fastsatt av representantskapet. Styret ansetter daglig leder, med mindre selskapsavtalen sier at dette skal gjøres av representantskapet. Lederen står i direkte linje under styret, som over seg har representantskapet, der medlemmene er ansvarlig over for de kommunestyrene som har valgt dem. Den enkelte deltaker-kommune kan dermed ikke utøve eiermyndighet direkte overfor selskapets styre eller administrasjon.

Hver av deltakerne har et ubegrenset ansvar for en brøkdel av selskapets økonomiske forpliktelser. Gjennom selskapsavtalen kan ansvaret begrenses, men samlet skal deltakernes ansvarsandeler summere seg til selskapets samlede forpliktelser.

3.5 Aksjeselskap (AS)

Et AS er regulert av [aksjeloven](#). Selskapet er et eget rettssubjekt, hvor ingen av deltakerne har personlig ansvar for selskapets forpliktelser, men bare den innskutte kapitalen. Loven er utformet med tanke på virksomhet som har egne inntekter og som driver næringsvirksomhet. Et aksjeselskap som ikke er i stand til å oppfylle sine forpliktelser skal tas under konkursbehandling. Et motstykke til ansvarsbegrensningen er at selskapets eiere ikke rår fritt over selskapets inntekter og formue.

Eierskapsmelding for Oppdal kommune – del 1

Loven setter ingen grenser for hvem som kan være aksjeeiere. Selskapsformen kan derfor være tjenlig når man ønsker å ha ulike grupper av eiere, og når kommunen ønsker å ha et helt avklart begrenset ansvar. De kommunalrettslige reglene om hvilke kommunale oppgaver som kan overlates til andre kan sette grenser for hva slags virksomhet et aksjeselskap med kommunal deltakelse kan utøve.

Generalforsamlingen er selskapets øverste myndighet, og kan treffe vedtak i alle selskapssaker med mindre loven forbeholder avgjørelsesmyndigheten til andre organer. I generalforsamlinger møter kommunen normalt med én person. Kommunestyret kan før generalforsamlingen avholdes treffe vedtak som binder opp representantens stemmegivning på generalforsamlingen. I selskap hvor kommunen eier samtlige aksjer, kan kommunestyret beslutte at et samlet kommunestyre skal utgjøre generalforsamlingen.

Kommunestyret eller andre kommunale organ har gjennom aksjeloven ingen direkte innflytelse på hvordan et kommunalt aksjeselskap skal forvaltes. Det kan imidlertid vedtektsfestes at visse saker skal behandles av generalforsamlingen. En kommune kan imidlertid øve innflytelse på selskapets drift også på andre måter:

- Dersom selskapet mottar kommunalt tilskudd, kan det settes vilkår for støtten.
- Kommunen kan øve innflytelse gjennom i egenskap av sin rolle som offentlig myndighet ved ulike kommunale tillatelser og reguleringer etter alminnelige offentligrettslige regler.
- Aksjeloven er ikke til hinder for uformell kontakt mellom politisk nivå og selskapet styre.

Gjennom eierskapsmelding kan kommunen signalisere over for styre og daglig leder hvilke forventninger kommunestyret har til selskapet. Styret har det overordnede ansvaret for forvaltningen av selskapet, ansetter daglig leder, og er daglig leders overordnede.

4. Eierskapspolitikk

4.1 Formålet med kommunal eierskapspolitikk

Styringsmessing innebærer selskapsorganisering en endring fra direkte til indirekte politisk styring. Lovfestede bestemmelser og vanlige normer om god eierstyring setter grenser for hvor mye kommunene som eier disse selskapene kan og bør involvere seg i selskapenes virksomhet. Det vil si at slik disse selskapene er organisert, skal selskapets ledende organer ha betydelig grad av frihet til å drive virksomheten. Eierskapspolitikk er derfor til for å sikre at kommunestyret har overordnet politisk styring og kontroll, samtidig som selskap og foretak kan drive på en forretningsmessig effektiv måte.

Det er ulike motiver for eierskap :

4.1.1 Finansielt motivert

Selskap hvor motiv og hovedbegrunnelse for eierskapet er muligheten for økonomisk utbytte av innskutt kapital og avgrensning av kommunen sin økonomiske risiko. Formålet er naturlig for selskap som er forretningsmessig orientert og hvor bedriftsøkonomiske kriterier for lønnsomhet ligger til grunn for selskapet sitt arbeid.

4.1.2 Politisk motivert

Selskap hvor motiv og hovedbegrunnelse for eierskapet er et strategisk valg av å posisjonere kommunen/regionen. Verken økonomi, hensynet til tjenesteyting eller lignende ligger som begrunnelse for denne kategori eierskap.

4.1.3 Effektivisering av tjenesteproduksjon

Selskap som i hovedsak er motivert og grunnlagt med forventning om mer effektiv tjenesteproduksjon og bedre forvaltning av anleggsmidler enn ved å yte tjenesten selv.

Eierskapsmelding for Oppdal kommune – del 1

4.1.4 Samfunnsøkonomisk motivert

Selskap som er motivert og grunnlagt i at kommunen gjennom slike selskap vil oppnå totalt sett mer samfunnsøkonomisk gunstig resultat/ gjennomføring av oppgaver.

Offentlig engasjement og styring i oppgaveløsningen vil stå sentralt i begrunnelsen for slike selskap.

4.1.5 Regionalpolitisk posisjon

Selskap som er motivert og grunnlagt i at kommunen og regionen sine vilkår og posisjon til å gjennomføre oppgaver i anledning andre regioner og nasjonalt. Her kan og posisjon for å utløse statlige midler /prioriteringer være en del av begrunnelsen.

Ved fremtidige saker om mulig selskapsdannelse skal de ovenstående fem motivene benyttes i vurderinger av motiver og formål med selskapet. Dette skal tydelig fremgå av beslutningsunderlaget som fremlegges for kommunestyret.

4.2 Oppdal kommunes eierskapspolitikk

Eierskapspolitikken omfatter alle systemer, prinsipper, retningslinjer og rutiner som skal bidra til at kommunen realiserer målene med selskapsorganiseringen. De ulike elementene i eierskapspolitikken skal sikre at kommunen utøver et aktivt, langsiktig og forutsigbart eierskap.

Målet med Oppdal kommunes eierskapspolitikk (strategi) er å tydeliggjøre kommunens krav til selskaperens virksomhet. De selskaps-spesifikke eierstrategiene gir blant annet uttrykk for kommunens mål med eierskapet og forventninger til selskapets virksomhet. Eierskapspolitikken skal således bidra til å sikre at kommunen realiserer målene som ligger til grunn for eierskapet.

Oppdal kommune ønsker å utøve aktiv eierskapsutøvelse gjennom å videreutvikle kommunens eierskapspolitikk.

Oppdal kommune skal ikke være eier i selskaper som kommunen ikke har direkte nytte av. Kommunen har engasjert seg på eiersiden i selskap som kan sies å gi indirekte nytte for kommunen. Dette gjelder blant annet Mediehuset OPP AS og Trøndelag reiseliv AS. Kommunestyret har vedtatt å selge sine aksjer i Mediehuset OPP AS. Eierposten i Trøndelag reiseliv AS foreslås solgt til lokalt næringsliv (se del 2.11), da virksomheten til selskapet er mer tilrettelagt for næringsdrivende og næringsorganisasjoner enn kommunen. For selskap hvor motivasjonen til selskapsdannelse er politisk eller regionalpolitisk (se ovenfor) er det et mål at kommunen selger seg ut etter tre til fem år.

4.2.1 Prinsipper for eierstyring

Prinsipper for eierstyring

- 1) Kommunen skal gjennom aktiv eierstyring etablere eierskapspolitikken og de selskaps-spesifikke eierskapsstrategier, samt følge opp eierskapet gjennom eierberetning og eiermøter.
- 2) Kommunen definerer langsiktige mål for selskapene og foretakene gjennom selskapsvis eierstrategier. Styret er ansvarlig for realisering av målene.
- 3) Oppdal kommune skal, som hovedregel, delta i og fremme eierinteressene i generalforsamling, representantskap og eiermøter.
- 4) Kommunen skal sette krav til avkastning, utbytte og effektiv drift til selskap med kommersielle målsettinger og som operer i et konkurransemarked. For foretak eller selskap der det foreligger andre spesifikt definerte mål, vil utbyttekravet suppleres eller erstattes av andre mål.
- 5) Kommunen skal medvirke til at styret sørger for effektiv virksomhetsstyring og internkontroll.

Eierskapsmelding for Oppdal kommune – del 1

- 6) Kommunen skal medvirke til at styret er komplementært med hensyn til kompetanse, kapasitet og mangfold ut fra selskapets/foretakets egenart og kommunens formål med eierskapet.
- 7) Rådmannen selv skal som hovedregel ikke sitte i styret der kommunen er dominerende eier.. Økonomisjefen skal ikke sitte i styret i kommunale foretak.
- 8) Kommunen skal medvirke til at styrets godtgjøring er på moderat nivå, som fremstår som rimelig ut i fra styrets ansvar, kompetanse, tidsbruk og arbeidets kompleksitet.
- 9) Kommunen skal medvirke til å hindre kryssubsidiering mellom skjermet virksomhet og konkurranseutsatt virksomhet i kommunal regi.
- 10) Kommunenes eierskap skal fremme samfunnsansvarlig forretningsdrift og bærekraftig samfunnsutvikling.

I det følgende vil det gis en nærmere redegjørelse for prinsippene.

4.2.1.1 Aktiv eierstyring

Avkastningskrav

Det skilles mellom finansiell avkastning og samfunnsøkonomisk avkastning. Finansiell avkastning kan være i prosent i forhold til innskutt kapital eller egenkapital. Samfunnsøkonomisk avkastning kan måles som nye arbeidsplasser, direkte og indirekte, arbeidsinkludering, brukertilfredshet, bidrag til næringsutvikling eller som ekstra innbyggervekst utover ordinære prognoser.

For selskap som opererer i konkurranse med andre bør det stilles krav til en markedsmessig avkastning. Oppdal kommune ønsker en positiv verdiutvikling for sine investeringer og samtidig bør det være en tydelig målsetning at selskapene oppnår en markedsmessig avkastning på investert kapital. Med avkastningsmål menes den avkastningen eier kan forvente å få på sine investeringer over tid sett i forhold til investeringens risiko. Avkastningskravene kan påvirke kapitalstrukturen i selskapet, og skal således utformes slik at de fremmer en hensiktsmessig kapitalstruktur.

Avkastningskravene for selskap med forretningsmessige mål kan for eksempel fastsettes med utgangspunkt i følgende forenklet versjon av kapitalverdimodellen: $Avkastningskrav = risikofri\ rente + risikopremie$. Modellen illustrerer alternativkostnaden knyttet til investeringen.

Utbytteforventninger

Oppdal kommune skal gi et tydelig uttrykk for forventninger til selskapets utbytte.

Utbytteforventninger skal reflektere hva kommunen som eier mener er en riktig balanse mellom utbytte og tilbakeholdt overskudd. Et sentralt hensyn ved fastsetting av utbytte er at selskapet bør ha en egenkapital som er tilpasset virksomhetens mål, strategi og risikoprofil. Vedtatte utbytteforventninger kommuniseres til selskapenes styret i de selskapene der det er aktuelt. Utbytte i aksjeselskaper, hvor det er anledning til dette, bør være minst 1 % mer enn alternativ plassering i pengemarkedet.

Effektiv drift

Ulike selskapsformer er valgt for å realisere ulike formål. For selskaper som opererer i et kommersielt marked vil det stilles krav til både avkastning- og effektivitet. For selskaper hvor det foreligger andre spesifikt definerte mål, og som ikke opererer i et marked, vil det kun stilles forventninger til effektivitet. Eksempelvis er ivaretagelse av særskilte samfunnsoppgaver en bedre målsetting enn rene resultatkrav i noen tilfeller. Videre kan det også bli gjennomført benchmarking, det vil si resultatmåling i en komparativ sammenligning med andre selskaper i samme bransje. Fellesnevneren for kravene er at de skal legge til rette for en langsiktig verdiskapning.

Eierskapsmelding for Oppdal kommune – del 1

Datterselskap

Selskapene og foretakene som Oppdal kommune er majoritetseier i kan opprette datterselskap. For å sikre at eventuelle datterselskap av selskaper og foretak som kommunen har direkte eierskap i også følger den eierskapspolitikk som kommunen har vedtatt, skal det ved etablering redegjøres for hvordan eierskapspolitikken skal utøves i datterselskapet.

Selskapet skal behandle eierne likt

- Selskapet/foretaket skal gi dekkende informasjon i god tid om saker som er til behandling, og saksdokumentene bør være utførlig nok til at eierne kan ta stilling til alle saker som skal behandles.
- I aksjeselskaper bør innkalling og saksdokumenter til generalforsamling sendes minst fire uker før generalforsamlingen.
- For interkommunale selskaper skal innkalling og saksdokumenter til representantskapsmøte sendes minst fire uker før møtet skal holdes.
- For de kommunale foretakene skal innkalling og saksdokumenter til styret sendes ut minst 1 uke før møtet holdes
- Innkallinger til representantskap og generalforsamling skal sendes til rådmann og ordfører i eierkommunen som del av ordinær utsendelse.

4.2.1.2 Effektiv virksomhetsstyring og internkontroll

Oppdal kommune har interesse av at alle styrer i selskapene som kommunen eier helt eller delvis, har en aktiv holdning til egen styring og kontroll av selskapet. Virksomhetsstyring er summen av de strukturer, prosesser og verktøy som brukes av selskapsledelsen for å styre aktivitet, ressurser og risikoeksponering i virksomheten for å oppnå målene eier har for eierskapet gjennom eierstrategien. For at virksomhetsstyringen skal bli effektiv, må den følge opp både måloppnåelse og usikkerhet på en strukturert og hensiktsmessig måte fra eierstrategi til operativ drift.

Oppdal kommune stiller derfor følgende krav:

- Selskapsledelsen har en tydelig strategi. De har en tydelig kobling mellom strategi og operative planer – styringsprosesser og styringsinformasjon, som sikrer at strategiske valg gjenspeiles i prioriteringer og operative planer
- Selskapsledelsen har utarbeidet rutiner for internkontroll og oppfølging
- For de kommunalt heleide selskaper gjelder et følg- eller forklar prinsipp. Det innebærer at kommunens reglementer gjelder for selskapene og det må kunne forklares om de ikke følges
- Selskapene skal ha gode rutiner for innkjøp som reduserer risiko for mislighold
- Selskapet/foretaket skal i årsmeldingen redegjøre for hvordan kommunestyrevedtak, som er relevant for selskapet/foretaket, er fulgt opp. Styret skal gi en samlet redegjørelse i henhold til overnevnte punkter i en årsrapport som skal til eierorgan som en del av rapporteringen. Dersom dette ikke er gjort skal det forklares.
- Det er naturlig at styrets ansvar, møteintensitet, eventuelt andre arbeidsoppgaver og kompetansekrav synliggjøres i årsmeldinga.

4.2.1.3 Styre

Det er eiers ansvar å sørge for at styret sammensettes og gis de nødvendige styringsrammene for å utøve sitt virke som et profesjonelt organ.

Styresammensetning

Oppdal kommune skal som eier legge til rette for at det oppnevnes et styre som har kompetanse, kapasitet og mangfold ut ifra selskapets egenart.

Kompetanse

Et styre består av personer som både har generalist- og fagspesifikk kompetanse. Et styre som har rett kompetanse og en relevant sammensetning vil ha et bedre grunnlag for å ta gode beslutninger, som igjen vil heve kvaliteten på styrearbeidet. Hvilken kompetanse styret trenger vil bl.a. avhenge av selskapets formål og virksomhet, fasen selskapet befinner seg i og utfordringene/ muligheten selskapet står overfor. Sammensetningen av styret skal tydelig gjenspeile målene med eierskapet, herunder kompetansen som er nødvendig for å realisere målene.

Kompetansevurdering av selskapsstyrene

Styrene i selskaper hvor Oppdal kommune har eierandeler i forventes å ta et selvstendig ansvar for å vurdere egen kompetanse og arbeid opp mot kommunens formål med selskapet, og må jevnlig vurdere sin egen samlede kompetanse og om nødvendig innhente kompletterende spesialkompetanse.

Styret skal gjennomføre følgende oppgaver:

- Fastsette instruksjer for styret og den daglige ledelsen med særlig vekt på klar intern ansvars- og oppgavefordeling
- Foreta egenevaluering hvert år både når det gjelder kompetanse og arbeid.
- Gis jevnlig mulighet til ekstern styreopplæring. Nye styremedlemmer skal gis opplæring om ansvar, oppgaver og rollefordeling
- Gjennomføre egne styreseminarer hvor fokus går på roller, ansvar og oppgaver.
- Fastsette en årlig plan for sitt arbeid med vekt på mål, strategi og gjennomføring

Styret skal gi en samlet redegjørelse i henhold til overnevnte punkter i en årsrapport som skal til eierorgan som en del av rapporteringen.

Representasjon av begge kjønn i styret

I henhold til kommuneloven om kjønnsbalansert sammensetning skal hvert kjønn være representert med tilnærmet likt 40 prosent der kommunen eier 2/3 eller mer av selskapet. Dette gjelder alle, både AS, IKS og KF.

Styresammensetning i datterselskap

I et konsern bør styremedlemmer i morselskapet ikke inngå i styret til datterselskap siden styret i morselskapet utgjør generalforsamlingen i datterselskapene. Dette vil forhindre rolleblanding og bidra til å ivareta eierorganets kontrollfunksjon overfor styret.

I et konsern der et datterselskap er underlagt selvkostregime og et datterselskap bedriver konkurransevirkosomhet, samtidig som det deles på de administrative støttefunksjoner, er det hensiktsmessig å skape avstand mellom styret i morselskapet og styret i datterselskapene som vil underbygge datterselskapenes uavhengighet. Noe som er hensikten bak en konsernmodell. For å sikre tydelig og klare beslutnings- og ansvarslinjer bør ikke et styre i et eget rettssubjekt (datterselskap), som skal stå til ansvar for sine eiere, bestå av de samme personer som er medlemmer av morselskapet styre., et annet rettssubjekt (morselskap) være en og samme personer som sitter i begge styrene.

Som hovedregel skal ikke mer enn 50 % av styremedlemmer i konsernstyre sitte i datterselskapets styre. Konsernleder kan være representert i datterselskapets styre.

4.2.1.4 Valg av styre

For kommunale foretak skal styret, herunder styrets leder og nestleder, velges av kommunestyret selv. Kommunestyrets valgmyndighet kan ikke delegeres. For aksjeselskaper og interkommunale selskap kan det anvendes valgkomité ved oppnevning av styret.

Hovedregelen i lovgivning tilsier at styremedlemmer velges for 2 år, maks 4 år. For å sikre kontinuitet og videreføring av kompetanse i selskapene er det hensiktsmessig med overlappende valgperiode for ulike styremedlemmer. I praksis betyr det at hvert andre år bør halvparten av styremedlemmene byttes ut. Styrerepresentanter i kommunale selskap bør ikke ha en funksjonstid på lengre enn åtte år sammenhengende i samme styre.

Det anbefales videre at ordningen med numerisk vara skal ligge til grunn for oppnevningen av vararepresentanter til styrene.

Varamedlemmer bør inviteres til relevante seminarer/møter.

I aksjeselskaper som Oppdal kommune er deleier i skal kommunen kreve styreplass hvis kommunens eierandel er over 10 %.

4.2.1.5 Godtgjøring til styret

Godtgjørelse til styret bør utformes slik at den fremmer verdiskapningen i selskapene og fremstår som rimelig ut i fra styrets ansvar, kompetanse, tidsbruk og arbeidets kompleksitet. Styrets godtgjøring bør ligge på et moderat nivå og se hen til den alminnelige lønns- og prisutviklingen i samfunnet når den er oppe til justering.

I aksjeselskapene og de interkommunale selskapene er det hhv. generalforsamling og representantskap som årlig tar stilling til godtgjørelsens størrelse. Styregodtgjørelse for de kommunale foretakene fastsettes av kommunestyret. Styrets medlemmer godtgjøres med et fast honorar pr år som skal dekke det arbeidet som er vanlig for styremedlemmer. Godtgjøring ut over dette skal være forhåndsgodkjent. Slik godkjenning skal dokumenteres.

Alle styremedlemmenes honorarer og godtgjørelser skal være spesifisert i årsmeldinga for alle kommunale eller kommunalt deleide selskaper.

Alle med styreverv i selskaper og foretak der Oppdal kommune har eierskap skal registrere vervene på www.styrevervregister.no.

4.2.1.6 Kommunen skal medvirke til å hindre kryssubsidiering mellom skjermet virksomhet og konkurranseutsatt virksomhet i kommunalt regi.

Uavhengig av om kommunen velger å organisere virksomhet som foretak, IKS eller aksjeselskap, så er konkurransereglene og forbudet om kryssubsidiering problemstillinger som må ivaretas hvis selskapene driver virksomhet som er i konkurranse med private selskap.

I situasjoner der offentlig eid selskap driver virksomhet som ikke er konkurranseutsatt, og samtidig virksomhet som er i konkurranse med private selskap, er det ikke uvanlig at det kan oppstå usikkerhet i markedet om hvorvidt konkurransen skjer på like vilkår. For å hindre brudd på konkurransereglene bør offentlig virksomhet som er i konkurranse med privat virksomhet, skilles ut i en egen juridisk enhet, som styre-, ledelses- og personalmessig og funksjonelt er atskilt fra den skjermede virksomheten. En konsernorganisering er et virkemiddel for å redusere muligheten

Eierskapsmelding for Oppdal kommune – del 1

for/mistanker om kryssubsidiering mellom skjermet og konkurranseutsatt virksomhet. Oppdal kommune vil i eierstrategien til selskap som driver både skjermet virksomhet og virksomhet som er i konkurranse med private selskap vurdere om det er et tilfredsstillende skille mellom de to virksomhetene.

4.2.1.7 Samfunnsansvar

Selskap og foretak som Oppdal kommune har eierskap i skal ta samfunns- og miljøansvar, ut over det som er pålagt ved lov. Det forventes at alle selskaper og foretak tar samfunnsansvar og har utviklet egne holdninger til forhold som bl.a. etikk, forebygging av korrupsjon, åpenhet, miljø, likestilling og integrering. Bedrifter har en viktig samfunnsrolle og påvirker samfunnsutviklingen og nærmiljøet der de opererer og det er viktig at dette reflekteres i både styring og ledelse.

Kommunale foretak er som del av kommuneorganisasjonen og er dermed forpliktet til å følge føringene som Oppdal kommune har utarbeidet for sitt samfunnsansvar, herunder etiske retningslinjer, overordnet arbeidsgiverpolitikk, ulike miljøtiltak m.m.

For *Aksjeselskapene og Interkommunale selskapene* forventes det at styrene har innarbeidet samfunnsansvar og at dette er integrert i selskapets virksomhet og strategier.

Arbeidsgiverpolitikk, Oppdal kommunes arbeidsgiverpolitikk gir føringer for gjennomføring av konkrete tiltak innen HMS, lønnspolitikk, rekruttering, lederutvikling, mangfold og inkludering, kompetanseutvikling m.m. Kommunale foretak skal følge dette i sin helhet. Kommunen forutsetter at AS'er og IKS'er har en arbeidsgiverpolitikk i samsvar med lov og avtaleverk. Arbeidsgiverpolitikk vil fremkomme også i eierskapsmelding del 2, selskaps-spesifikke eierstrategiene, ved behov.

Miljø, Oppdal kommune forventer at selskapene tar miljøansvar. Selskapenes arbeid med miljøspørsmål må skje systematisk og dekke hele verdikjeden i virksomheten. Mål, gjennomføring og evaluering av miljøarbeidet må være klart angitt. Foretak og selskap skal være miljøsertifisert innen 2020.

Etikk, Kommunens etiske retningslinjer uttrykker etiske normer for ansatte, folkevalgte og styrerepresentanter i kommunale foretak. Kommunen har blant annet utviklet rutiner som legger til rette for varsling av kritikkverdige forhold. Oppdal kommune forventer at de selskap som kommunen har eierinteresser i legger kommunens etiske normer og etiske problemstillinger til grunn for sitt arbeid på dette området. Selskapene skal utarbeide egne etiske retningslinjer eller tilslutte seg kommunens etiske retningslinjer.

Korrupsjon, Oppdal kommune forventer at selskaper kommunen har eierandel i har nulltoleranse for korrupsjon. Dette er nærmere omtalt i kommunens etiske retningslinjer, kapittel 5.4 Mottak av gaver og andre fordeler, samt kapittel 5.5 Tilbud om gaver og andre fordeler.

Skattepraksis

Oppdal kommune ønsker, ved utøvelse av sitt eierskap, å unngå uetisk skattepraksis og skatteunndragelse. Dette skal kommunen gjøre i dialog med de selskaper kommunen har direkte eierskap i. Oppdal kommune skal som eier være en pådriver for åpenhet i styringen av sine selskaper.

Det er viktig å sikre at selskapene og foretakene, samt eventuelle datterselskap av selskaper og foretak som kommunen har direkte eierskap i, praktiserer en god skattepraksis, og ikke bidrar til å uthule skattegrunnlaget i Norge eller i andre land. Dette bør tas inn i selskapenes eller foretakenes etiske retningslinjer.

Eierskapsmelding for Oppdal kommune – del 1

Arbeidslivskriminalitet

Alle selskaper og foretak skal ta forholdsregler for å hindre arbeidslivskriminalitet. Å tillate useriøse aktører og kriminalitet i slike kontrakter har store konsekvenser, herunder underleverandører. Arbeidslivskriminalitet undergraver rettferdig konkurranse og arbeidstakernes rettigheter.

Oppdal kommune som eier stiller derfor krav om følgende:

- Det skal være stilt krav til samfunnsansvar i innkjøp fra leverandører.
- Vurderer hvilke anskaffelser som har høy risiko for å bli utsatt for arbeidslivskriminalitet.
- Stiller høye krav til leverandører og underleverandører i anskaffelser, slik at useriøse og kriminelle aktører ikke får tilgang til kontraktene.
- Stiller krav om og følg opp at leverandør og underleverandører ikke har en relasjon til land som kan betegnes som skatteparadis.

Styret skal gi en samlet redegjørelse om samfunnsansvar i henhold til overnevnte punkter i en årsrapport som skal til eierorgan som en del av rapporteringen.

4.2.2 Skille mellom kommunen som eier og som bestiller av tjenester

I Oppdal kommune er det opprettet selskaper hvor formålet primært er å levere tjenester til kommunen eller til innbyggerne på vegne av kommunen (se oversikt i kapittel 2, Tabell 1: Omfang av Oppdal kommunes eierskap). Dette gjelder selv om rådmannen som regel har ansvaret for tjenesteområdet overfor brukerne og kommunestyret.

Da disse selskapene i realiteten står i en monopolsituasjon og leverer tjenester til selvkost, er det en fare at selskapene ikke har tilstrekkelig fokus på kostnadseffektiv drift. For å unngå dette og sikre at kommunen selv definerer innhold og omfang på de tjenester som skal leveres, ønsker kommunen et tydelig skille mellom selskapet som leverandør av tjenester/leveranser og kommunen som bestiller. Formålet er å bidra til at selskapet produserer etterspurte tjenester til riktig pris og kvalitet overfor kommunen og/eller de abonnentene tjenesten gjelder.

For selskaper som er konkurranseutsatt eller er i monopolsituasjon er det viktig for kommunen å skille mellom rollen som eier og rollen som kunde. Når kommunen er kunde/bruker skal rollen som bestiller ivaretas gjennom rådmannen som forholder seg til selskapet/foretakets administrasjon som leverandør.

5. Eierskapsforvaltningen

Hovedformålet med eierskapsforvaltningen er å sikre en god utvikling for selskapene, langsiktig verdiskaping og god og forutsigbar styring, samt sørge for å følge opp vedtatt eierpolitikk og eierstrategier. Løpende eierskapsforvaltning innebærer regelmessig og formalisert kontakt mellom kommunen og selskapene/foretakene, sikre god rapportering på mål og forventninger, sikre gode prosesser ved gjennomføring av valg, strategiendringer osv.

5.1 Kommunestyret

Kommunestyret er kommunens øverste myndighet med overordnet ansvar for den samlede virksomheten, og har av den grunn en sentral rolle i kommunens eierforvaltning. Kommuneloven og relevante særlover angir kommunestyrets ansvar og myndighet.

Kommunestyret skal;

- vedta kommunens eierpolitikk gjennom behandling av kommunens eiermelding
- vedta selskaps-spesifikke eierstrategier
- føre tilsyn og kontroll med forvaltning av eierinteressene
- vedta kjøp og salg av aksjer

Eierskapsmelding for Oppdal kommune – del 1

- vedta etablering og avvikling av alle typer selskaper
- gjennomføre styrevalg
- oppnevne representanter til eierorgan
- behandle saker av stor prinsipiell eller strategisk betydning
- revidere eierskapsmeldingen minst én gang i valgperioden

Det etableres en rutine for årlig rapportering til kommunestyremøte for de viktigste selskapene (for 2018 vil dette være Vekst Oppdal AS, Oppdal everk AS, Vitnett AS, Oppdal næringshus AS, Trønderenergi AS, Rosevik AS, Oppdal kulturhus KF og Nordmøre interkommunale renovasjon IKS) og hvor kommunens eierstrategi drøftes samlet. Eventuelle endringer i strategi og/eller tiltak i forhold til enkelt selskaper skal behandles i dette møtet. Her vektlegges følgende punkter:

- utviklingen i selskapene generelt og i forhold til utvalgte nøkkeltall
- risiko og framtidsutsikter
- behov og ønsker om mulige endringer og tiltak

Opplæring av styre- og representantskapsmedlemmer

Ved begynnelsen av ny valgperiode tar Oppdal kommune initiativ til styreopplæring for alle kommunalt valgte styre- og representantskapsmedlemmer.

Møte med styremedlemmer

Årlig gjennomfører kommunestyret, ved ordfører, møte med samtlige av de styremedlemmer som kommunestyret har oppnevnt. Hensikten med møtet er å sikre at kommunen som eier får anledning til å gå gjennom eierskapsmeldingen, politiske signaler og vedtak som gjelder de aktuelle selskap.

Kommunestyrets medlemmer som er representert i selskaper kan være inhabile i behandling av saker som angår disse selskap. Nedenfor følger en tabell som viser inhabilitet hvis kommunestyremedlem eller noen i nær familie er involvert i selskapet i følgende stillinger:

Tabell 2: Automatisk inhabilitet – Forvaltningslovens §6, første ledd bokstav e:

X=automatisk inhabil	Leder eller ledende stilling	Medlem av styret	Medlem av bedrifts-forsamlingen	Medlem av representantskapet	Fullmektig på general-forsamling
Kommunalt foretak (KF)					
Interkommunalt samarbeid (§27 – eget rettssubjekt)	x	x			
Vertskommunesamarbeid (kompl. Kap 5A)					
Interkommunalt selskap IKS	x	x			
Aksjeselskap AS	x	x	x		
Stiftelse	x	x			
Samvirkeforetak	x	x			

5.2 Eierorganet

Kommunen som eier skal fremme sine eierinteresser gjennom eierorganet. Kommunestyret er eierorgan for KF og eierorgan og generalforsamling for heleide AS, mens representantskapet er eierorgan for IKS.

Delegeringsreglementet, §7 Delegering til ordfører, slår fast følgende:

«Ordføreren delegeres myndighet til å møte på kommunens vegne på årsmøter og generalforsamlinger i selskaper og sammenslutninger hvor kommunen er deltaker/medeier».

Eierskapsmelding for Oppdal kommune – del 1

Ordfører er tillagt generell fullmakt til å behandle ordinære årsmøtesaker. Saker av prinsipiell eller strategisk betydning (f.eks. vedtekter, eierskap) behandles først av kommunestyret. Ordfører har anledning til å ta med rådgiver (rådmann eller annen rådgiver) på årsmøter og generalforsamlinger.

Eierorganet skal;

- velge styremedlemmer
- vedta etablering og avvikling av datterselskap, uavhengig av selskapsform på morselskapet
- vedta investering i eierandeler i andre selskapsform uavhengig av selskapsform på morselskapet
- sikre at eiermelding og selskapsesifikke eierstrategier følges opp av selskapsledelsen
- behandle enkeltsaker som i ulik grad er av stor strategisk og/eller prinsipiell karakter

5.3 Eiermøter

Et eiermøte er ikke lovregulert og er bare en uformell arena der det ikke skal treffes vedtak. Eier ønsker en løpende og god dialog med selskapsledelsen om den langsiktige utviklingen av konsernet, blant annet gjennom faste møteplasser. Ved behov vil det bli satt opp eiermøter med datterselskapene.

Det skal minimum avholdes ett eiermøte årlig, i tillegg til generalforsamling. I selskaper hvor kommunen er deleier skal det søkes å avholde eiermøter på lik linje med de selskapene som kommunen eier helt. Saker som naturlig vil være aktuelle for behandling i eiermøtene er strategi, økonomi, investeringsplaner, avkastning og utbytteforventninger og forberedelse til generalforsamling.

Oppdal kommune skal representeres ved ordfører, rådmann eller dem formannskapet bemyndiger. Selskapet representeres ved styreleder og daglig leder.

5.4 Møter med selskapene utenom årsmøter/generalforsamling og eiermøter

Gjennom året vil det være behov for møter mellom eier og selskaper hvor kommunen er dominerende eier. Det kan være møter hvor enten eier eller selskapet tar initiativ til. For Oppdal kommune er det ordfører som representerer. Ordfører kan ta med seg rådgiver i disse møter. Saker av prinsipiell art skal ikke tas opp i disse møter. Det skal føres referat fra slike møter.

5.5 Rådmannen

Rådmannen har en sentral rolle med hensyn til;

- saksforbereder eiersaker som skal til politiske behandling
- fremme forslag til endring av eierskapspolitikken
- fremme forslag til selskapsesifikke eierstrategier
- utarbeide årlige eierberetningen
- jevnlig eiermøter med selskapsledelse sammen med ordfører
- samarbeid med andre eierkommuner og aktører

For foretak gjelder særskilt;

- rådmannen skal påse at sak fra foretakets styre som legges fram for kommunestyret er forsvarlig utredet, og at kommunestyrets vedtak blir iverksatt
- rådmannen kan instruere foretakets leder om at iverksettelsen av en sak utsettes til kommunestyret har behandlet den aktuelle saken
- rådmannen skal i saker som behandles i kommunestyret, gis anledning til å uttale seg før styret i foretaket treffer vedtak

Løpende håndtering av kommunens eierskap utføres av rådmannen. Rådmannen er ansvarlig for utvikling av rutiner og forvaltningen av disse.

5.6 Kontrollutvalget

Kontrollkomiteen er ansvarlig for å føre løpende tilsyn og kontroll med den kommunale forvaltningen gjennom revisjon.

- Kommunerevisjonens gjennomfører selskapskontroll på oppdrag fra kontrollkomiteen.
- Selskapskontroll er todelt; en obligatorisk del som benevnes eierskapskontroll og utvidet eierskapskontroll (omfatter i tillegg forvaltningsrevisjon).
- Eierskapskontroll innebærer en vurdering av eierskapsutøvelsen og forhold knyttet til rapportering og informasjonsflyt fra et eierperspektiv, herunder en vurdering av om kommunen har etablert tilfredsstillende retningslinjer for utøvelsen av eierskapet. Utvidet eierskapskontroll inneholder i tillegg forvaltningsrevisjon som er vurderinger av økonomi, produktivitet, måloppnåelse og virkninger ut i fra kommunestyrets vedtak og forutsetninger.
- Ved etablering av nye selskap der kommunen er deleier gis kontrollutvalget rette til å foreta selskapskontroll, jfr. Kommuneloven 80.

Eierskapspolitikken vil således understøtte selskapskontrollene. Selskapskontrollene vil igjen bidra til å sikre at eierskapspolitikken implementeres i styringen og driften av selskapene.